Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: ”Jærnet”, i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 443. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608062581056/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

folkesang) – *Lusse:* if folketraditionen havde en from kvinde i Värmland, Lucia, taget helgenanden af samme navn til sin skytshelgen. Hun boede med sin mand, ridder Eskil, på gården Börtshulm nær Vänern, men måtte ofte styre huset alene under hr. Eskils hyppige fravær i kongens tjeneste. Et år havde høsten, jagten og fiskeriet givet langt større udbytte end normalt, men samtidig viste der sig på egnen store skarer af nødlidende, der havde mistet alt i krig. Lucia beslattede at tage gårdens rigelige levnedsmidler om bord i et skib og sejle langs Vänern for at hjælpe, hvor der var nød. Fru Lucia var først tilbage dagen før Luciadagen, samme nat vendte hr. Eskil ubudlerlig tilbage og forlangte under trusler straks næste morgen at få sin morgendrik og så godt et måltid, som huset formåede, til sig selv og sit følge. Fru Lucia bad hele natten til sin skytshelgen, og næste morgen bragte denne selv en drik til hr. Eskil, der faldt i så dyb en søvn, at Lucia og hendes hjælpere kunne nå at tilberede et måltid til de sultende. (Lagerlöf: *En bok om Värmland* I, 1-21). – *Mad af Stene:* jf. Luk. 4,3 og 11,11.

320 *Asgårds-Rejen:* se n.t.s. 203. – *Guro Rysserovas Nat.* Asgårdsrejen anføres af Guro Rysserova, »Gudrun med hestehalen«, der tager de dødes sjæle med sig til Dødsriget.

322 *Sanct Knut går til Ende:* se n.t.s. 134. – *»Morituri te salutant!«:* »de, der skal dø, hilser dig!« egl. gladiatorernes hilsen til kejseren før kampen. – *den ukendte Gud:* se n.t.s. 42. – *alle Slægter skal velsignes:* se n.t.s. 317. – *Guld af Jern, Mad af Stene:* se n.t.s. 235.

323 *Bedre at én dør end al Folket:* Joh. 11,50. – *Jacques le Roux:* se n.t.s. 245. – *Louis Capet:* det borgerlige navn, den senere henrettede Ludvig XVI fik tildelt under den franske revolution.

324 *Sigrid af Ekehielm:* se n.t.s. 18. – *magnum magisterium:* se n.t.s. 235.

325 *Polhems Ure:* ur fra opfinderen Christopher Polhems (se n.t.s. 28) værksted i Stjärnsund (»stjärnsundsur«).

326 *Guro Rysserova:* se n.t.s. 320.

327 *se Gud og dø:* se n.t.s. 277.

328 *Varulve-Bryn:* efter folketroen har mennesker, der kan forvandle sig til varulve, sammenvoksede øjenbryn. – *Wilhelm Meister,* roman af Goethe i to dele, 1795 og 1821-29. – *»Wenn ich dich lieb . . .«:* »hvis jeg elsker dig, hvad kommer det dig ved?«

330 *Abrahams Offer:* 1. Mos. 22,1-18.

331 *blomman för dagen:* se n.t.s. 302.

332 *Østens Hyrdestammer:* formentlig zigeunere, jf. s. 190. – *Flammeglavind:* 1. Mos. 3,24. – *Eda – eller Ødeskog:* jf. n.t.s. 179. – *Alfheims Rige:* se n.t.s. 219. – *Jonards regnde Segl:* se s. 314. – *Gylfes fældende Øxe:* se s. 314. – *Kættils hestende Glavind:* se s. 314. – *Værger:* våben, sværd. – *Skaberak:* saddeldækken. – *Mandragora:* alrune; menneskelignende planterod, hvortil der er knyttet megen overtro. – *Kamme:* vogne.

333 *Bifrost:* regnbuen, der i nordisk mytologi fører til gudernes bolig.